

Mænd og deres biologiske og psykiske udvikling

Svend Aage Madsen

Biologi eller fup...?

Professor kritiseres for uredelighed

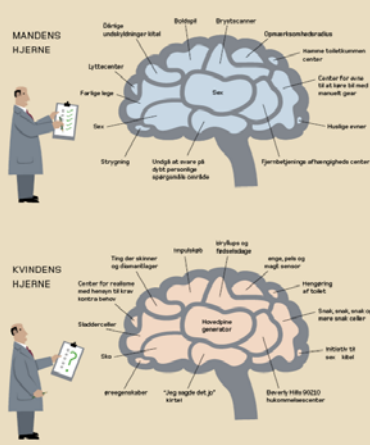
Den gamle professor har været en af de mest kendte og respekterede i Danmark. Men nu er han blevet kritiseret for uredelighed. Professor Svend Aage Madsen har i mange år været en af de mest kendte og respekterede i Danmark. Men nu er han blevet kritiseret for uredelighed. Han har været en af de mest kendte og respekterede i Danmark. Men nu er han blevet kritiseret for uredelighed.

Mere rysten på hoved end hænder

Professor Svend Aage Madsen har i mange år været en af de mest kendte og respekterede i Danmark. Men nu er han blevet kritiseret for uredelighed. Han har været en af de mest kendte og respekterede i Danmark. Men nu er han blevet kritiseret for uredelighed.

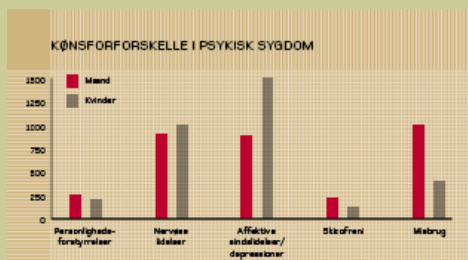
Det Psykologiske og det Biologiske

Det biologiske og psyken

- Hjernens størrelse:
 - ca. 23 milliarder nerveceller
 - ca. 19 milliarder nerveceller
- Hjernefolds
- Hjernens to halvdele
- Corpus callosum
- Kønshormonernes betydning
- Generne

Kønsmæssige forskelle i psykiske problemer

PTSD: En rigtig mandelidelse?

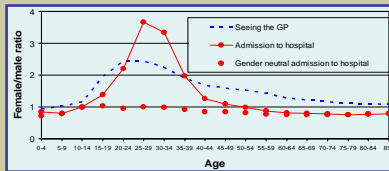
- PTSD opfundet som en 'kriagsreaktion' ("granatchock")
- I dag: Dobbelt så mange kvinder med diagnosen
- Mænd med PTSD har en større tendens til at have symptomer i form af irritabilitet og alkohol misbrug

Kontaktadresse: Rigshospitalet, afsnit 4074, Blegdamsvej 9, 2100 København Ø, Danmark

Tlf: +45 35454767 - E-mail: svaam@rh.dk & svendaage@madsen.mail.dk

Den syge mand

- Danske mænd kommer for sent til lægen – og fylder op i hospitals-sengene som ældre (Juhl, 2004)

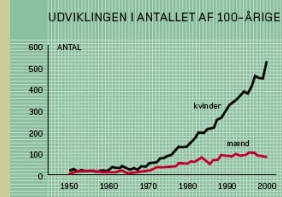
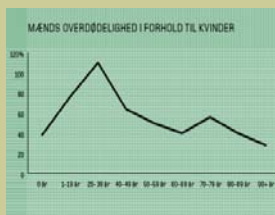
- Søgning i litteratur viser (Berglund B, 2002):
 - 64 artikler om psykosocial støtte til mænd med cancer (de fleste inkluderer støtte til kvinder)
 - 828 artikler om støtte til kvinder
- Kun en femte del danske mænd med kræft efterspørger støtte til rehabilitering

Den glade mand....

Christensen, K, m.fl. (2006): Kend din krop, mand

...der dør for tidligt

Christensen, K, m.fl. (2006): Kend din krop, mand

Barrierer for mænds ønske om hjælp

- Ønsker selvbestemmelse/autonomi - selv at tage beslutninger - Imod andres kontrol
- Bagatelliserer problemer - modstand imod at 'overreagere', optimistisk forestilling om, at problemer nok skal gå over efterhånden
- Privathed - ønsker en vis afstand til andre; vil ikke vise svaghed, angst o.l.
- Søger kontrol over følelser
- Ukendskab til muligheder – bl.a. psykoterapi

Retninger i reaktioner 1

- Kvinden: Søge nærhed med andre
- Manden: Søge autonomi, selvbestemmelse

Retninger i reaktioner 2

- Kvinden: Søger trøst
- Manden: Søger handling

Kontaktadresse: Rigshospitalet, afsnit 4074, Blegdamsvej 9, 2100 København Ø, Danmark

Tlf: +45 35454767 - E-mail: svaam@rh.dk & svendaage@madsen.mail.dk

Retninger i reaktioner 3

- Kvinden: Se farerne i øjnene – "Men, hvad du hvis"
- Manden: Satse på håbet – "Det er jo ikke sikkert, at det går galt"

Retninger i reaktioner 4

- Kvinden: Lade følelserne komme
- Manden: Være rationel, ansvarlig

Den forskellige socialisering

Trin et

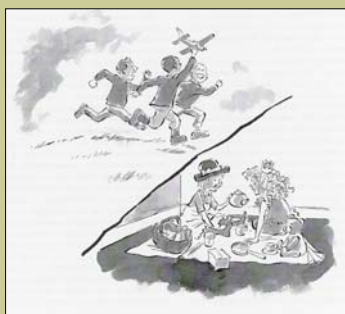
Den forskellige socialisering

Trin to

Den forskellige socialisering

Trin tre

Forskellige fortællinger

- I legen:
 - ⇒ Pigerne organiserer relationer - og taler om dem
 - ⇒ Drengene organiserer handlinger - ikke relationer
- I parforholdet:
 - ⇒ Kvinden specialist i at tale om, "hvordan vi har det"
 - ⇒ Manden ofte stum m.h.t. forholdets tilstand
- Mænd og kvinder i krise:
 - ⇒ Kvinden - det nære, ømme samvær, kontakt, tale om det – bearbejde problemer, sammen
 - ⇒ Manden – handle, reagere, se frem, ikke 'dyrke' problemerne – se på muligheder, tage ansvar

Kontaktadresse: Rigshospitalet, afsnit 4074, Blegdamsvej 9, 2100
København Ø, Danmark

Tlf: +45 35454767 - E-mail: svaam@rh.dk &
svendaage@madsen.mail.dk

Mænd og psykologisk hjælp

Overskrifter i MHW2006

- Halvt så mange mænd som kvinder får diagnosen depression
- Dobbelt så mange mænd som kvinder begår selvmord
- Tre gange så mange mænd som kvinder har et alkohol- eller stofmisbrug
- Mænds psykiske problemer er underbehandlede

Ledende artikel i Jyllands-Posten 13. juni 2006: *Det svage køn*

"Der er givet nok at tage fat på med hensyn til mænds psykiske sundhed, men ..."

"At livet kan gøre ondt, endog meget ondt, er en del af livet og behøver ikke pr. automatik at udløse eksempelvis psykologhjælp"

"Enhver bør være forpligtet til, så langt evner og vilje strækker, at leve livet på godt og ondt, inden eksperthjælpen tilkaldes."

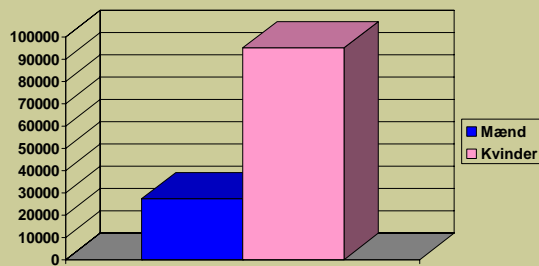
(Manden) "efterhånden forsøges gjort til repræsentant for det svage køn i forhold til gængs normsætning"

Personer indlagt med depression

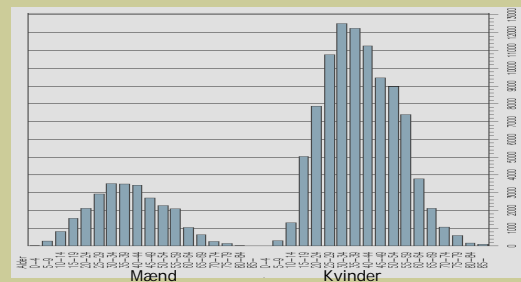
År	Mænd	Kvinder	Samlet
2000	1.005	2.203	3.208
2001	1.063	2.195	3.258
2002	981	2.102	3.083
2003	1.042	2.036	3.078
2004	963	1.937	2.900
2005*	1.017	1.993	3.010

*foreløbige tal, tal er fra Sundhedsstyrelsens statistik ** tal baseret på omsætning, da antal personer endnu ikke er opgjort, tal fra Lægemiddelstyrelsens statistikbank

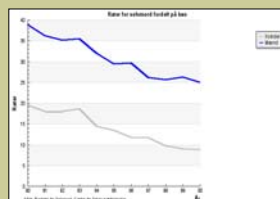
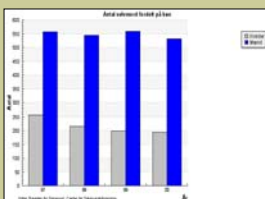
Psykologiydelser til mænd og kvinder 2004

Psykologiydelser til mænd og kvinder – alder 2004

Der er konsekvenser

Den uegnede patient

- Den 'originale' maskulinitet gav beskyttelse mod psykiske problemer
- Den gode patient: Kan udtrykke følelser, er åbne, kan forholde sig til modsætninger og kan bede om hjælp
- Alle de traditionelt maskuline træk står i modsætning hertil
- - spørgsmålet er, hvor meget de stadig gælder

Kontaktadresse: Rigshospitalet, afsnit 4074, Blegdamsvej 9, 2100 København Ø, Danmark

Tlf: +45 35454767 - E-mail: svaam@rh.dk & svendaage@madsen.mail.dk

Den forskellige socialisering

Trin et

Trin to

Drengens tab af nære relationer?

- Freud's Ødipus: Fantasier om seksualitet
- Den oprindelige myte: Forældrene forkastede Ødipus
- Drengen: Når drengen bliver dreng, må han trække sig fra moderen – afvikle nærhed i forhold til hende
- Dis-identifikation

Kommer der så en erstatning?

- 50% betegner deres fædre som psykisk og/eller fysisk fraværende
- 40% udtrykker en direkte negativ holdning til deres far som forældre
- 60% siger at deres far ikke forstod dem eller at de ikke ved om han gjorde
- 66% siger, at der ikke er noget fra deres far, de kan bruge spædbarnsfaderskabet

Fortrolighed med hvem?

Tale med	Piger		Dreng	
	Nemt (procent)	Svært (procent)	Nemt (procent)	Svært (procent)
Far	50	46	63	34
Mor	78	21	76	22
Bror	22	29	31	24
Søster	32	20	30	22
Kammerater, eget køn	81	17	68	29
Kammerater, modsat køn	37	55	38	50

Drengens kønsidentifikation

- Chodorow: For drenge og mænd bliver nære relationer synonyme med tab af det maskuline
- Drenge og mænd må hele tiden forsvare sig imod identifikation med det feminine
- Betyder drengens afstandtagen fra svaghed og en blokering af alle stærke følelser
-bortset fra vrede/agression

En særlig sårbarhed?

- Nyere amerikansk psykologi: Den tidlige adskillelse fra moderens nære 'holding' er traumatisk
- Skaber en dyb, navnløs sorg/ et savn
- Gør drenge/mænd mere sårbare overfor tab og adskillelse og skilsmisse
- Kan gøre dem angste for intimitet, fordi angsten for at miste er latent
- Defensiv autonomi

Kontaktadresse: Rigshospitalet, afsnit 4074, Blegdamsvej 9, 2100 København Ø, Danmark

Tlf: +45 35454767 - E-mail: svaam@rh.dk & svendaage@madsen.mail.dk

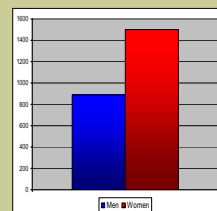
Mænds følelser

- Det er almindeligt at tænke, at mænd ikke har så stærke følelser eller føler så meget – men det kan også være sådan:
- Men måske er mænds følelser så stærke at de forsvarer sig imod disse dem – fx med alkohol, stumhed, vrede

Mænd og depression

'Mandlige' symptomer:

- Vredesudbrud
- Aggressivitet
- Svag impuls kontrol
- Irritabilitet
- Destruktiv tankegang
- Lav stresstærskel
- Rastløshed
- Misbrug

Mandlige depressionssymptomer

- Tilbagetrækning fra relationer – benægtes eventuelt
- Overworking – besættelse
- Benægtelse af smerte
 - Bl.a. sorg og savn
- Rigide krav om autonomi
- Afvisning af hjælp
- Voldsom selvkritik

Spørgsmål

- Mandlig eller kvindelig behandler bedst for mænd?
- Hvad forventer vi af mænd i terapi?:
 - Kommunikation eller tavshed
 - Berørte eller cool - Gråd eller ej
 - Behov for omsorg
- Er det altid godt at tale om tingene?
- Er distancering godt eller skidt – autonomi eller isolation?

Hvad er der brug for?

At der forskes i:

- Mænds Sygdomsopfattelser
- Mænds informationsbehov og -måder
- Rekruttering af mænd
- Kommunikation på hospital og i almen praksis
- Mandlige patienters behov
- Mandligt/kvindeligt personale
- Mænds psykiske reaktioner
- Mænds pårørende

Men husk: **Mænd er forskellige**

SMSdk Selskab for Mænds Sundhed

www.sundmand.dk

Kontaktadresse: Rigshospitalet, afsnit 4074, Blegdamsvej 9, 2100 København Ø, Danmark

Tlf: +45 35454767 - E-mail: svaam@rh.dk & svendaage@madsen.mail.dk